

Římský kalendář

Ve starém Římě nejevili zájem o problematiku kalendáře, jednotlivé dny neměly své vlastní názvy, počítání času bylo nedokonalé (s tím také souvisí mnoho problémů při přepočtu římského letopočtu na náš současný). V nejstarších dobách stačilo sledovat Slunce a denní světlo, teprve v roce 263 př. Kr. byly přivezeny do Říma první sluneční hodiny (z jiné zeměpisné šířky a navíc nefunkční), až v roce 164 př. Kr. byly vyrobeny římské sluneční hodiny a z Řecka byly dovezeny hodiny vodní (obdoba přesýpacích). Den se dělil ještě za republiky na dvanáct hodin, které však neměly stejnou délku, každá hodina byla podle dnešní míry nejen jinak dlouhá, ale její časové rozmezí se ještě měnilo s ročním obdobím. Staří Římané neměli neděli, pouze se každého osmého dne scházeli na Foru a nedělili rok na dvanáct, ale na deset měsíců (používali velmi nepřesný jakýsi lunární kalendář). První den v měsíci se nazýval Kalendae, poslední den měsíční čtvrti měl název Nonae a polovina měsíce Idus.

Nový kalendář zavedl v roce 46 př. Kr. C. Iulius Caesar (udržel se v mnoha zemích přes středověk) a přizpůsobil ho starému římskému kalendáři a zároveň použil výpočtů slunečního roku. Přejít na nový kalendář byl obtížný, proto rok 46 měl (měřeno naším rokem) 445 dní, tj. 15 měsíců.

Úkol:

1. Naučte se názvy měsíců a dní podle juliánského kalendáře, v jejichž názvech lze alespoň částečně najít názvy v některých germánských a románských jazycích současnosti (kterých?).

Leden	Ianuarus (podle boha Iana, bůh počátku a konce)
Únor	Februarius
Březen	Martius (podle boha Marta)
Duben	Aprilis
Květen	Maius
Červen	Iunius
Červenec	Iulius (podle Caesara)
Srpen	Augustus (podle Augusta)
Září	September (podle starého kalendáře sedmý měsíc)
Říjen	October (podle starého kalendáře osmý měsíc)
Listopad	November (podle starého kalendáře devátý měsíc)
Prosinec	December (podle starého kalendáře desátý měsíc)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Poznamenejte si pravidla (rozhodující význam pro výpočet data mají tři dny – Kalendae, Nonae, Idus).

[illegible]

- a) Kalendis Decembribus
- b) Nonis Octobribus
- c) Nonis Ianuariis
- d) Idibus Martiis
- e) Idibus Septembribus
- f) pridie Kalendas Augustas

- g) pridie Nonas Iulias
- h) pridie Nonas Februarias
- i) pridie Idus Maias
- j) pridie Idus Apriles
- k) a.d. V. Kalendas Ianuarias
- l) a.d. III. Nonas Decembres
- m) a.d. IV. Idus Augustas
- n) 1. 2.
- o) 5. 6.
- p) 7. 7.
- q) 13. 9.
- r) 15. 3.
- s) 24. 9.
- t) 3. 4.
- u) 10. 7.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení:

- a) 1. 12.
- b) 7. 10.
- c) 5. 1.
- d) 15. 3.
- e) 13. 9.
- f) 31. 7.
- g) 6. 7.
- h) 4. 2.
- i) 14. 5.
- j) 12. 4.
- k) 28. 12.
- l) 3. 12.
- m) 10. 8.
- n) Kalendis Februariis
- o) Nonis Iuniis
- p) Nonis Iuliis
- q) Idibus Septembribus
- r) Idibus Martiis
- s) a.d. VIII. Kalendas Octobres
- t) a.d. III. Nonas Apriles
- u) a.d. VI. Idus Iulias

Použité zdroje:

SEINEROVÁ, Vlasta. *Latina pro střední školy, především gymnázia*. Vyd. 2. Praha: Fortuna, 2000-2001, 2 sv. ISBN 80-7168-786-32.

ŠTVÁNOVÁ, Ludmila. *Latina: univerzální příručka pro maturanty a uchazeče o studium na vysokých školách*. Praha: Orfeus, 1992, 133 s. Přehled středoškolského učiva. ISBN 80-855-2234-9. Latina pro

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ